

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno diplomanta:	Helena Čechová
Téma práce:	Význam rodinné mediace při řešení právních konfliktů v rodině
Rozsah práce:	62 stran vlastního textu
Datum odevzdání práce (podle IS):	05. 09. 2011

1. Aktuálnost (novost) tématu

Diplomantkou zvolené téma lze považovat především za aktuální. Snaha o řešení konfliktů za pomoci alternativních metod se těší obecné pozornosti teprve v posledních několika letech. Teprve v nedávné době pak můžeme sledovat také snahu diferencovat mezi různými typy konfliktů a s tím související specifika alternativního řešení sporů (včetně mediace). Konflikty v rodině nepochybně takovým specifickým případem, který nese svá jednoznačná specifika, jsou.

Oponentské hodnocení: Výběr tématu proto hodnotím na základě uvedeného kladně. Zpracování tohoto tématu je schopno osvědčit, zda si diplomantka osvojila teoretické poznatky založené na soudobém stavu vědeckého poznání, výzkumu a vývoje, na zvládnutí jejich aplikace a na rozvinutí schopností k tvůrčí činnosti.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Zvolené téma je tématem komplexním a je jednoznačné, že autorka nemůže vystačit se stroze právnickým přístupem. Vedle právní problematiky musí osvědčit znalost i z dalších humanitních oborů, především z psychologie. Pro úplnost je nutno podotknout, že i v rámci právního pohledu na věc je třeba komplexního přístupu a je třeba systematicky pracovat jak se znalostmi z práva rodinného (hmotného), tak i z práva procesního.

Oponentské hodnocení: Náročnost zvládnutí těchto teoretických otázek, jakož i prokázání praktických znalostí, při čemž lze čerpat z bohaté literatury, jak učebnicové, tak časopisecké, odpovídá požadavkům, které jsou kladeny na práce tohoto druhu.

3. Formální a systematické členění práce

Po formální stránce je práce členěna do jednotlivých kapitol (celkem 5, k tomu je však nutno připočítat úvod a závěr, které autorka nečísluje). V úvodu si autorka vytyčuje cíle práce a blíže čtenáře seznamuje s tematickým zaměřením. Hlavním cílem práce je *„je představit rodinnou mediaci (a tím obecněji rovněž mediaci v netrestních věcech) jako vhodnou alternativu k soudnímu řízení, vyzdvihnout její výhody, přiblížit aktivity, ke kterým v této oblasti dochází na mezinárodní úrovni, ozřejmit, zda jsou českým právním řádem v současnosti dány předpoklady pro uplatňování rodinné mediace, a nastínit změny, které by přineslo přijetí zákona o mediaci.“* Práce je vystavěna na uplatnění postupu od obecného ke zvláštnímu. Zcela v duchu této metody tak autorka začíná nejobecnější pasáží, v níž vymezuje pojmy rodina, manželství a rodičovství a věnuje pozornost konfliktům, ke kterým v rodině může docházet. Tato část vykazuje značně interdisciplinární povahu a tvoří vhodný širší úvod do problematiky. Ve druhé kapitole se autorka zabývá mediací jako alternativním způsobem řešení konfliktů. Také zde se uplatňuje přísně logická stavba od obecného ke zvláštnímu. Tak nejprve autorka uvádí výklad o mediaci v obecné rodině, přibližuje průběh mediačního řízení a neopomíná ani nejdůležitější zásady tohoto řízení. Ve třetí

kapitole již zpracovává mediaci rodinnou, jako specifický druh mediace. Čtvrtá kapitola dodává práci vítaný exkurz za hranice ČR. Jednak autorka seznamuje s Doporučením Rady Evropy o rodinné mediaci, což je dokument, který má nepochybně základní význam pro tuto oblast. Stranou nezůstává ani Směrnice Evropského parlamentu a Rady o některých aspektech mediace v občanských a obchodních věcech. Jak sama autorka upozorňuje, jde o „inspirační zdroj“ pro český návrh zákona o mediaci, a proto mu věnuje pozornost. V logicky navazující páté kapitole následuje pohled na rodinnou mediaci v České republice a především na návrh zákona o mediaci. Práce je zakončena závěrem, v němž autorka vyslovuje také svá vlastní hodnocení.

Oponentské hodnocení: Systematika práce odpovídá požadavkům, které jsou kladeny na práce tohoto druhu, a to ohledně logické stavby, hloubky zpracování tématu i použitých právně-hermeneutických metod. O žádné z kapitol nelze říci, že by jako jediná tvořila těžiště práce. Lze dokonce říci, že za těžiště lze považovat všechny čtyři klíčové kapitoly (druhou až pátou) – to klade zvýšené nároky na práci z hlediska systematiky, tak, aby všechny kapitoly působily vyrovnaně, aby žádná nebyla ve zpracování poddimenzována či naopak hypertrofovala na úkor ostatních. Autorka se s tímto vyrovnala téměř výtečně, musím jí však vytknout, že právě kapitola třetí, v níž se autorka zaměřuje na specifika rodinné mediace, působí bohužel poněkud subtilně.

4. Vyjádření k práci

Práci považovat za zdařilé zpracování tématu. Jak je uvedeno již výše, systematika práce je zdařilá a stejně tak to platí o hloubce zpracování zvoleného tématu.

Přesto lze mít k práci několik výhrad. Vzhledem k současnému legislativnímu vývoji mi v práci chybí autorčino zhodnocení návrhu nového občanského zákoníku, který v sobě bude zahrnovat i materii rodinného práva. Autorka by mohla (alespoň při obhajobě) zhodnotit, jak je návrh koncipován právě s ohledem na podporu řešení rodinných konfliktů mediací (či jinou alternativní metodou).

Ze systematiky práce je zřejmé, že autorka práci nezamýšlela jako komparatistickou. Mohla však začlenit alespoň krátký exkurz k blízkým zahraničním právním úpravám – a to tím spíše, že jak sama uvádí, čerpala při zpracování tématu ze svého pobytu v Dánsku. Pro úplnost je však třeba dodat, že autorka se zahraniční literaturou pracuje průběžně.

Jako drobný překlep upozorňuji na zkomolené jméno JUDr. Mag. iur. Michala Malacky, Ph.D. (1. p. Malacka, nikoliv Malacek) na s. 64.

Vzhledem k uvedenému práci hodnotím jako celkově zdařilou, s některými nedostatky (viz výše), které však vzhledem k celkové kvalitě práce její hodnotu nesnižují natolik zásadním způsobem, aby byl odůvodněn výrazně nižší stupeň hodnocení práce.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Cílem diplomové práce je „ <i>je představit rodinnou mediaci (a tím obecněji rovněž mediaci v netrestních věcech) jako vhodnou alternativu k soudnímu řízení, vyzdvihnout její výhody, přiblížit aktivity, ke kterým v této oblasti dochází na mezinárodní úrovni, ozřejmit, zda jsou českým právním řádem v současnosti dány předpoklady pro uplatňování rodinné mediace, a nastínit změny, které by přineslo přijetí zákona o mediaci</i> “. Autorka tento cíl splnila , pro veškeré její závěry lze nalézt oporu v textu práce.
--------------------	---

Samostatnost při zpracování tématu	Diplomantka při zpracování zvoleného tématu prokázala schopnost samostatné práce , a to jak pokud jde o literaturu, tak judikaturu. Zejména lze kladně hodnotit její vlastní hodnocení jednotlivých otázek.
Logická stavba práce	Logická stavba práce je již zhodnocena výše a lze ji hodnotit jako zdařilou.
Práce s literaturou (využití cizojazyčné literatury) včetně citací	Autorka pracuje s literaturou řádně a průběžně na ni odkazuje. Seznam použité literatury je přehledný. Ze seznamu vyplývá, že autorka pracovala s cca čtyřiceti publikacemi ať už monografického či časopiseckého charakteru, nepočítaje v to několik internetových zdrojů. To je v souladu s požadavky kladených na práce tohoto druhu.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Autorka téma zvolené v názvu diplomové práce zpracovala co do podrobnosti způsobem odpovídajícím požadavkům na práce tohoto druhu, s výhradou absence zmínky o návrhu nového občanského zákoníku. Lze tedy uzavřít, že autorka zvolené téma zpracovala a vyčerpala dostatečně.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Úprava práce je po formální stránce přehledná. Velikost písma i jeho rozpal je standardní, počet úhozů pravděpodobně odpovídá průměrné normostraně. Součástí práce nejsou žádné grafy ani tabulky, což je vzhledem k tématu pochopitelné. Drobné nedostatky jsou vytknuty výše. Lze uzavřít, že úprava odpovídá požadavkům kladeným na práce tohoto druhu.
Jazyková a stylistická úroveň	Jazyková a stylistická úroveň práce je dobrá.

6. Přípomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

6.1 Přípomínky – viz výše v rámci podrobného hodnocení

6.2 Otázky k zodpovězení při obhajobě:

1) Při ústní obhajobě práce autorka zhodnotí návrh nového občanského zákoníku – část věnovanou rodinnému právu – z hlediska možnosti uplatnit rodinnou mediaci.

Doporučení/nedoporučení k obhajobě práce	Závěrem lze konstatovat, že předložená diplomová práce, jak po stránce obsahové, tak i formální, i přes uvedené výhrady, splňuje požadavky kladené na práce tohoto druhu, a proto doporučuji její přijetí k ústní obhajobě.
Navržený klasifikační stupeň	Výborně.

V Praze dne 12. 09. 2011

JUDr. Ondřej Frinta, Ph.D.
oponent diplomové práce